

Vergaderjaar 2003–2004

29 241

Voorgenomen huwelijk Z.K.H. prins Johan Friso

Nr. 2

BRIEF VAN DE MINISTER-PRESIDENT, MINISTER VAN ALGEMENE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 10 oktober 2003

De regering heeft na gesprekken met Z.K.H. prins Johan Friso en mevrouw M.M. Wisse Smit besloten geen voorstel van wet in te dienen bij de Staten-Generaal ter verkrijging van toestemming voor hun voorgenomen huwelijk als bedoeld in artikel 28 van de Grondwet. De reden hiervoor is dat niet volledige en niet juiste informatie aan de regering is verstrekt, waardoor het vertrouwen is geschaad. Dit besluit van de regering sluit aan bij de wens van Z.K.H. prins Johan Friso en mevrouw Wisse Smit om af te zien van het eerdere voornemen van de regering wettelijke toestemming voor het huwelijk te bevorderen.

Als bijlage zend ik u de brief van 9 oktober 2003 van Z.K.H. prins Johan Friso aan mij¹, waarin hij en mevrouw Wisse Smit hun oprechte verontschuldigen hiervoor hebben aangeboden.

Hieronder licht de regering de overwegingen bij haar besluit toe, met inbegrip van haar betrokkenheid bij de op 30 juni jl. bekendgemaakte verloving tussen Z.K.H. prins Johan Friso en mevrouw Wisse Smit.

Op 16 juni 2003 hebben Z.K.H. prins Johan Friso en mevrouw Wisse Smit de regering in kennis gesteld van hun voornemen om zich te verloven. Zij gaven daarbij de wens te kennen om toestemming voor hun huwelijk te verkrijgen als bedoeld in artikel 28, derde lid, van de Grondwet. Het verkrijgen van wettelijke toestemming heeft de staatsrechtelijke betekenis, zoals neergelegd in het tweede lid van artikel 28, dat het recht op erfopvolging in stand blijft. Op grond van de Wet lidmaatschap Koninklijk Huis blijft het lidmaatschap daarvan eveneens in stand en wordt tevens de verloofde door het aangaan van een huwelijk waarvoor de grondwettelijk vereiste toestemming is verleend, van rechtswege lid van het Koninklijk Huis. De regering heeft derhalve na te gaan of sprake is van beletselen die in de weg kunnen staan aan indiening van een wetsvoorstel tot toestemming voor een voorgenomen huwelijk.

¹ Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer.

Ik heb derhalve terstond nadat ik in kennis was gesteld van het voor-nemen tot de verloving de Dienst Koninklijke en Diplomatieke Beveiliging (DKDB) verzocht om op grond van zijn wettelijke opdracht onderzoek te doen naar relevante feiten of omstandigheden die een risico of bedreiging zouden kunnen vormen voor de veiligheid van de leden van het Koninklijk Huis. Ook heb ik de Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (AIVD) verzocht te rapporteren over haar bevindingen op grond van artikel 6, tweede lid, van de Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten (WIV) naar eventuele beletselen.

Tussen 16 en 28 juni 2003 is voorts een aantal uitgebreide gesprekken gevoerd met mevrouw Wisse Smit en Z.K.H. prins Johan Friso, waarvan drie diepgaande gesprekken door mij persoonlijk; één met alleen mevrouw Wisse Smit en twee met Z.K.H. prins Johan Friso en mevrouw Wisse Smit gezamenlijk. In deze gesprekken is vanzelfsprekend ingegaan op het gehele curriculum vitae van mevrouw Wisse Smit. Zij heeft in deze gesprekken aangegeven in het verleden onder meer contacten met wijlen de heer K. Bruinsma te hebben gehad gedurende enige maanden in haar studententijd, toen zij ook deelnam aan zeilwedstrijden. Mevrouw Wisse Smit verklaarde dat zij besloot deze contacten te beëindigen toen zij zich realiseerde met welke activiteiten wijlen de heer Bruinsma zich bezighield. Zij verklaarde dat het een gewoon contact en geen zakelijke of intieme relatie betrof.

De uitgebreide en diepgaande gesprekken, het verslag van onderzoeken van de AIVD en van de DKDB gaven alle hetzelfde beeld. De conclusies waren gelijklopend; er waren geen beletselen.

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties zal met mij de commissie voor de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten van uw Kamer nader vertrouwelijk informeren over de aard, inhoud en uitkomst van de verrichte onderzoeken.

De afgelopen paar weken zijn nieuwe vragen gerezen over de contacten van mevrouw Wisse Smit met wijlen de heer Bruinsma. In dat kader heeft zij vragen van de media, d.d. 25 september jl., enkele dagen later beantwoord. Daarin kwamen voor mij enkele nieuwe feiten naar voren. Op 3 oktober jl. heb ik de DKDB en de AIVD verzocht om hun onderzoek te vervolgen.

Vervolgens heb ik op 3 oktober jl. een nader, indringend gesprek gevoerd met mevrouw Wisse Smit waarin zij nieuwe feiten verstreekte over haar contacten met wijlen de heer Bruinsma. Daaruit bleek dat de eerder in juni door mevrouw Wisse Smit aan mij afgelegde verklaring over haar contacten met wijlen de heer Bruinsma, onvolledig en onjuist is geweest. Op basis van de verstreekte informatie in juni was er vertrouwen gewekt dat die volledig en juist was. Nu dit niet het geval blijkt te zijn is het vertrouwen geschaad. Daarom kan de regering, gelet op de belangrijke constitutionele gevolgen die verbonden zijn aan het vragen en verkrijgen van toestemming voor een huwelijk alsmede de principiële aard van deze kwestie, voor de indiening van een wetsvoorstel tot verkrijging van toestemming voor een voorgenomen huwelijk als bedoeld in artikel 28, derde lid, van de Grondwet, geen verantwoordelijkheid dragen. Dit betekent dat Z.K.H. prins Johan Friso vanaf het tijdstip van zijn huwelijk met mevrouw Wisse Smit, dat is voorzien op 24 april 2004, geen erfopvolger en lid van het Koninklijk Huis meer zal zijn.

De AIVD en de DKDB zullen zoals te doen gebruikelijk het gevraagde vervolgonderzoek afronden aangezien mevrouw Wisse Smit door haar huwelijk gaat behoren tot de Koninklijke familie en dus directe toegang heeft tot het staatshoofd. De Tweede Kamer zal te zijner tijd over de uitkomst van dit onderzoek worden geïnformeerd.

Het behoeft geen betoog dat de regering met het verloofde paar de gang van zaken ten zeerste betreurt. De regering aanvaardt hun excuses en spreekt de wens uit dat zij samen hun verdere leven kunnen opbouwen en dat hun privacy wordt gerespecteerd.

De Minister-President,
Minister van Algemene Zaken,
J. P. Balkenende